

νά λήη ὁ Λαθάλ. Μπορῶ σήμερα, χωρὶς νά διατρέχω τὸν κίνδυνο νά διαταράξω τὴν ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ γαλήνη σας, νά σᾶς ὑπενθυμίσω τὸ πόσο ἀγαπηθήκαμε ἄλλοτε. Γνωρίζομαστε ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ... Σᾶς ξαναβλέπω τώρα, κοριτσάκι δέκα ἐτῶν, μὲ μακρὺς πλεξίδες, ὅταν παίζαμε τὸ κρυφτοῦλι... Ἄργότερα, ὅταν γυρίσατε, μενάλῃ κοπέλλα πειὰ, ἀπὸ τὸ παρθεναγωγεῖο, μὲ ξαφνιάσατε μὲ τὴν ἡρεμὴ μεγαλοπρέπειά σας, μὲ τὴν λάμψη τῶν ματιῶν σας. Καὶ σᾶς ἀγάπησα... Εἶστε ἡ πρώτη ἀγάπη τῆς ζωῆς μου...

»Ὡ! δὲν θέλω νά σᾶς ξαναθυμίσω σήμερα ὅλες τὶς λεπτομέρειες τῆς γνωριμίας μας... Πρέπει νά ὁμολογήσετε κι' ἐσεῖς ὅτι μοῦ δώσατε τὸ δικαίωμα νά σᾶς ἀγαπήσω... Δὲν σᾶς ἤμουν τελειῶς ἀδιάφορος! Ἡ οἰκογένειός μας συνεδέοντο. Τὰ σπῆτια μας ἦσαν κοντὰ-κοντὰ καὶ μπορούσαμε νά βλέπομαστε καθεμέρα... Εὐτυχισμένα, ἀλησμόνητα χρόνια...

— Εἶνε καλύτερα νά μὴν τὰ θυμᾶται κανεὶς... τὸν διέκοψε ἡ κυρία Μαρνέφ, μὲ ὑπόκωφη φωνή.

— Ἡ ζωὴ θὰ ἦταν ἀνυπόφορη, ψιθύρισε ὁ Ἄνδρέας, χωρὶς τὴν ἀνάμνησι ἐνός εὐτυχισμένου παρελθόντος... Πῶς μπορῶ νά ξεχάσω τὴν βραδυὰ πού σᾶς εἶδα ξαφνικά στὸ δωμάτιό μου; Σᾶς εἶχα εἰδοποιήσει ὅτι τὴν ἐπομένη ἔφευγα γιὰ τὸ Παρίσι καὶ φαντάσθηκα ὅτι ἤρθατε νά μὲ ἀποχαιρετήσετε, χωρὶς νά εἶνε κανεὶς ἄλλος μπροστά... Μὲ τὴν πρώτη, ὅμως, ματιὰ πού σᾶς ἔρριξα, κατάλαβα ὅτι σᾶς συνέβαινε κάτι τὸ τρομερὸ, κάτι τὸ ἀσυνήθιστο...

— Ἄνδρέα! φωνάξατε ἀπελπισμένη.

»Καὶ πέσατε στὴν ἀγκαλιά μου κλαίοντας.

— Τί ἔχεις, μικρὴ μου Ἀδριανῆ; Σᾶς ρώτησα. Τί σοῦ συμβαίνει; Γιατί κλαῖς; Γιατί τρέμεις δλόκληρη;

— Πάρε με μαζύ σου στὸ Παρίσι! μοῦ εἶπατε. Μὴ μ' ἀφήνεις μόνη ἐδῶ!... Θὰ τρελλαθῶ!...

»Ποτὲ ὡς τότε δὲν σᾶς εἶδα τόσο ταραγμένη... Δὲν ἤξερα τί νά βάλω μὲ τὸ νοῦ μου... Καὶ τότε, μὲ φωνὴ πού τὴν ἔκοβαν τὰ δάκρυα καὶ τ' ἀναφυλλητὰ, μοῦ ἐξηγήσατε ὅτι τὴ βραδεῖά ἐκείνη ὁ μπαμπᾶς σας σᾶς ἀνεκοίνωσε τὴν ἀπόφασί του νά σᾶς παντρέψῃ μὲ τὸν κ. Μαρνέφ, τὸν πλούσιο κτηματῆ... Τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν τὸν κοροϊδεύαμε κ' οἱ δυὸ γιὰ τοὺς ἀδέξιους τρόπους του, γιὰ τὸν βαρὺ καὶ σκυθρωπὸ χαρακτήρα του... Καὶ ὅμως ὁ πατέρας σας ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νά σᾶς τὸν δώσῃ γι' ἄντρα!...

— Δὲν τὸν ἀγαπῶ! συνεχίσατε, κρύβοντας τὸ κεφάλι σας στὸ στήθος μου. Δὲν θὰ μπορέσω ποτὲ νά γίνω γυναῖκα του... Ἐσένα μονάχα ἀγαπῶ!... Πάρε με μαζύ σου στὸ Παρίσι... Ἄν μ' ἀφήσης ἐδῶ, θὰ σκοτωθῶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν μου!...

»Προσπάθησα νά σᾶς κάνω νά λογικευθῆτε... Σᾶς εἶπα ὅτι σᾶς ἀγαπῶ κι' ἐγώ, ὅτι μοναδικὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς μου ἦταν νά ἐνωθοῦμε... Ὡστόσο, ἡ οἰκονομικὴ μου κατάστασις δὲν μοῦ ἐπέτρεπε ν' ἀναλάβω μιὰ τόσο μεγάλη εὐθύνη... Ἐπρεπε νά πάω στὸ Παρίσι, νά σπουδάσω καὶ νά δημιουργήσω μιὰ κοινωνικὴ θέσι, γιὰ νάχω τὸ δικαίωμα νά σᾶς ζητήσω ἀπὸ τὸν πατέρα σας... Ἡ διαμαρτυρίες σας ἔκαναν τὴν καρδιά μου νά ματώνῃ ἀπὸ τὸν πόνο... Δὲν θέλατε ν' ἀκούσετε τίποτε... Ἐπιμένατε νά σᾶς πάρω μαζύ μου στὸ Παρίσι... Ὅλα τ' ἄλλα σᾶς ἦσαν ἐντελῶς ἀδιάφορα... Ἀναγκασθήκατε ὅμως νά ὑποχωρήσετε μπρὸς τὰ ἐπιχειρήματά μου...

»Σὲ μιὰ στιγμὴ σηκώσατε τὸ κεφάλι σας... Δὲν διέκρινα καλὰ τὰ χαρακτηριστικὰ σας, μέσα στὸ μισοσκόταδο —δὲν πρόφτασα ν' ἀνάψω τὴ λάμπα, ὅταν μπήκατε στὸ δωμάτιό μου— ἔβλεπα ὅμως τὰ μάτια σας νά λάμπουν ἀπὸ τὰ δάκρυα... Μ' ἔπιασε τότε ἱλιγγος... Ἐβάζα τὰ δυνατὰ μου νά μὴν κλάψω... Τὰ χεῖλη μας ἔσμιξαν... Κι' ἐνοιῶσα τότε ἕναν ἀνυπόφορο πόνο, ἕνα πόνο πού θὰ τὸν νοσταλγῶ ὥσπου νά πεθάνω, γιατί δὲν φαντάζομαι νά ὑπάρχῃ στὸν κόσμο ἡδονὴ πῶς ἐντατικὴ... Ἡ νευρικὴ ὑπερδιέγερσις σας σᾶς εἶχε προκαλέσει ἕναν ξαφνικὸ σπασμὸ καὶ ἐνῶ μὲ φιλούσατε, τὰ δόντια σας μὲ δάγκασαν δυνατὰ καὶ μοῦ ἔκοψαν τὰ χεῖλη!... Ὡστόσο δὲν βγήκε ἀπὸ τὸ στόμα μου οὔτε ἕνα ξεφωνητὸ πόνου... Τὸ αἷμα μου εἶχε πλημμυρίσει τὰ στόματά μας καὶ ὅμως ἐγώ ἤμουν μεθυσμένος ἀπὸ τὴν ἡδονή... Μοῦ φαινότανε ὅτι θὰ πεθαιναίμαε μαζύ... Γλυκὲς, ἀλησμόνητες στιγμὲς! Ποτὲ δὲν θὰ τὶς ξαναζήσω!...

»Μέσα στὸ σκοτάδι, δὲν μπορέσατε νά δῆτε ὅτι μοῦ παραμορφώσατε τὸ στόμα... Σᾶς καθουόχασα λέγοντας ὅτι μάτωσαν λίγο τὰ χεῖλη μου... Καὶ χωριστήκαμε...

»Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωτὶ ἔφευγα, μὲ δεμένα τὰ χεῖλη, γιὰ τὸ Παρίσι... Ἡ πληγὴ πού μοῦ ἀνοίξατε μὲ τὰ δόντια σας ἦταν ἀρκετὰ σοβαρὴ καὶ χρειάστηκε νά περάσῃ μῆνας γιὰ νά κλείσῃ... Καὶ τὸ στόμα μου ἔμεινε παραμορφωμένο,

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Βουβὲς ψυχές, θλιμμένες! Καὶ τ' ἀπόβραδο
Προσμένουν τὸ Χριστό μας, ἀπὸ πέρα.
Ποιὸς ξέρει; ἀπὸ μακρὰ. Κι' ἐκεῖνος ἔρχεται
Μέσ' στὸ θολὸ τοῦ φθινοπώρου ἀγέρα.

Μὲ τ' ἅγιο φῶς ἀχνόφεγγο στεφάνι του,
Μὲ τὰ θεϊκὰ, χαμηλωμένα μάτια
Μόνος. Καὶ τὰ ξερόφυλλα τοῦ στρώνουνε
Χρυσὰ χαλιὰ στὰ ἔρμα μονοπάτια.

Τοῦ κάμπου τὰ στρουθιά καὶ τὰ πετούμενα
Ποῦ στίς φωλῆς κοπαδιστὰ γυρίζουν.
Ἄμα τὸν δοῦνε χαμηλώνουν πρόσχαρα,
Χαμοπετοῦν καὶ τὸν καλωσορίζουν.

Ἄνάριο τὸ σκοτάδι, μισοδιάφανο,
Μόλις πού τὸν σκεπάζει στὴν καπνιά του,
Καὶ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ σὰ χέρια ὑψώνονται
Καὶ δέονται στὸ αὐλο πέρασμά του.

Δέονται σιωπηλά... Κι' ἐκεῖνος ἔρχεται
Καὶ σκύβει στίς ψυχές πού τὸν προσμένουν
Σιγὰ... πονετικά. Κι' ἄργα τὰ σήμαντρα
Πονετικά κι' αὐτὰ σιγοσημαίνουν...

ΛΑΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΧΩΡΙΣΜΟΣ

Ἰώρα πού ἔφθασ' ἡ σοφὴ τοῦ δειλινοῦ μας ὦρα
καὶ τῆς βαθεῖας ἀγάπης μας ὠρίμασε ὁ καρπός,
τώρα πού ἡ μέρα εἶνε γλυκειά, κ' ἡ νύχτα εἰρηνοφόρα
κι' ἐντός μας πειὰ γαλήνεψε τῆς νειότης ὁ σεισμός.

Τώρα πού ἡ ἀνυπόταχτη κι' ἀνήσυχη ψυχὴ μου
διπλώθηκε στὰ πόδια σου σάν ἡμερο πουλί,
κ' εἶνε γιὰ μένα ἡ σκέψι σου, γιὰ σένα ἡ προσευχὴ μου,
τοῦ χωρισμοῦ τὸ σήμαντρο θλ' μένο ἀντιλαλεῖ.

Καὶ μεῖς πού βλέπαμε σκοπὸ καὶ νόημα στὴ ζωὴ μας
κι' ἀδιάκοπα δουλεύαμε τὴν καρπερὴ τὴ γῆ
γιὰ νά φουντῶνῃ ὀλάνθιστο περβόλι ἢ ὑπαρξί μας,
κ' ἦτανε ἄγρια ἡ πίστη μας καὶ θεϊκὰ ὄρμη.

Στὸ θλιβερὸ τὸ πρόσταγμα δειλοὶ κι' ἀλαλιασμένοι
στὰ μάτια κυτταζόμαστε μὲ μαύρη ἀπελπισιὰ,
σὰ δυὸ τσοπάνοι πού ἄξαφνα θωροῦνε νά προβαῖνῃ
κοπάδι λύκων στὴ ζεστὴ τὴ στάνη τους μπροστά...

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ὅπως τὸ βλέπετε τώρα... Ὡ! δὲν παραπονοῦμαι γι' αὐτό!
Ἄπεναντίας: σᾶς εὐγνωμονῶ ἐπειδὴ ἀφήσατε στὰ χεῖλη
μου μιὰν ἀσβυστη ἀνάμνησι τοῦ φιλήματός σας!

»Ἦστερ' ἀπὸ λίγο καιρὸ, ἔμαθα ὅτι παντρευτήκατε τὸν
κ. Μαρνέφ... Ἡ ἀπελπισία μου ἦταν τόσο μεγάλη, ὥστε ἀ-
ηδίασα καὶ τὶς σπουδές μου καὶ τὰ πάντα... Ἐφύγα ἀπὸ
τὴν Γαλλία καὶ ἄρχισα νά περιφέρωμαι στὸν ἀπέραντο κό-
σμο, ζητώντας τὴν λησμονιά...»

Ἡ κυρία Μαρνέφ ἄκουσε τὸν Λαθάλ ὡς τὸ τέλος, μὲ μι-
σόκλειστα μάτια... Στὸ μεταξὺ, εἶχε βραδυάσει... Ὁ Ἄν-
δρέας, βλέποντας ὅτι ἡ οἰκοδέσποινα δὲν τοῦ ἔλεγε τίποτε,
σηκώθηκε νά φύγῃ. Ἐκανε μιὰ βαθεῖα ὑπόκλισι μπρὸς
τὴν Ἀδριανῆ κι' ἐτοιμαζότανε νά τραβήξῃ κατὰ τὴν πόρ-
... Ἄλλ' ἡ κυρία Μαρνέφ τοῦ ἄρπαξε τὰ δυὸ χέρια.
Ἄνδρέα! ψιθύρισε. Ἀγαπημένε μου Ἄνδρέα! Στά-
... μὴ φεύγεις...

Ἡ ἀκούμπησε τὰ χεῖλη τῆς στὸ παραμορφωμένο στόμα
τοῦ Λαθάλ μὲ πόνο κι' εὐλάβεια, ὅπως φιλᾷ κανεὶς τὰ βλέ-
φαρα ἐνός πολυαγαπημένου νεκροῦ

ΓΟΥΣΤΑΥΟΣ ΓΚΙΣ